

مجموعه مقالات همایش ملی
تعمیر و بازسازی

دوره‌های تحصیلی آموزش و پرورش

اسفند ۱۳۹۲
دانشگاه بیرجند

به کوشش:

دکتر محسن آیتی

عضو هیئت علمی دانشگاه بیرجند

دکتر محمد اکبری بورنگ

عضو هیئت علمی دانشگاه بیرجند

University of Birjand

Iranian Curriculum
Studies Association

Proceeding of National Conference on
Curriculum Changes in Education

March, 2014
University of Birjand

Ayati Mohsen
Faculty Member of Birjand University

Mohammad AkbariBoorang
Faculty Member of Birjand University

شیر محمد دینیت
www.ddeinshahi.ir

ISBN 9786094227466

9 786009 422740

قیمت : ۶۰۰۰ تومان

فهرست مقالات پذیرفته شده در قالب سخنرانی

ردیف	نام نویسنده	عنوان مقاله
۱	مهر محمدی، محمود	تحلیل و ارزیابی شکل گیری یکی از شاخص ترین دستاوردهای سند تحول بنیادین (دانشگاه فرهنگیان) از منظر انگارهای تغییر، با تاکید بر مولفه برنامه درسی تربیت معلم
۲	آزادگان، عمید؛ آیتی، محسن و آزادگان، علیہ	ارزیابی اثربخشی دوره های آموزش ضمن خدمت پایه هفتم در پیاده سازی تغییرات برنامه درسی
۳	آقای، سیده الهام	ضرورت تغییر در رویکرد ساخت تربیت هنری و زیبایی شناسی برنامه درسی در اسناد تحول بنیادین آموزش و پرورش
۴	آل مراد آسیه و ابراهیمی، زینب	بررسی مقایسه ای رویکرد آیزنر و فولن در مدیریت تغییر در محیط های آموزشی
۵	احمدی، پروین؛ وزیری، مزده و جوادی، مرضیه	فرایند تغییر برنامه درسی علوم تجربی دوره ی ابتدایی از سال ۱۳۷۳ تا سال ۱۳۹۱
۶	ادیب، یوسف و مردان، فاطمه	تغییر برنامه: تجربیات والدین از مشارکت در اجرای برنامه های درسی دوره ابتدایی (یک نظریه داده بنیاد)
۷	اصغری، صالح	آموزش واحد درسی «سواد رسانه ای» در آموزش و پرورش؛ بایسته ها و راه کارها
۸	افتخاری، ارکیده؛ شیخ قاسمی، معصومه و کاظم پور اسماعیل	طراحی مدل عدالت آموزشی مبتنی بر تفاوت های فردی و تغییر برنامه ی درسی
۹	اکبری، احمد و غفاری، ابوالفضل	برنامه فلسفه برای کودکان (p4c) با استفاده از داستان های متون دینی
۱۰	اکبری بورنگ، محمد	تبیین نگرش نسبت به تغییر برنامه درسی بر اساس ادراک از حمایت سازمان و مفید بودن تغییر برای دانش آموزان در معلمان دوره ابتدایی شهر بیرجند
۱۱	اکبری بورنگ، محمد؛ مرادی مقدم، حسین و خزاعی نژاد، حوا	ضرورت تغییر در برنامه درسی قصد شده از منظر توجه به فرهنگ مطالعه: تحلیل محتوا
۱۲	اکرمی، رایعه؛ کارشکی، حسین و کرمی، مرتضی	بررسی تخصص پژوهشی معلمان: گامی در جهت تحقق سند تحول بنیادین آموزش و پرورش

مجموعه مقالات همایش ملی تغییر در برنامه درسی دوره های تحصیلی آموزش و پرورش

سرتیتر: همایش ملی تغییر برنامه درسی دوره های تحصیلی آموزش و پرورش (دوازدهمین: ۱۳۹۲، بیرجند)

عنوان و نام پدیدآور: مجموعه مقالات همایش ملی تغییر در برنامه درسی دوره های تحصیلی آموزش و پرورش اسفند ۹۲ دانشگاه بیرجند، به کوشش محسن آیتی، محمد اکبری بورنگ، ابرگرگ کتنده (دانشگاه بیرجند، انجمن مطالعات برنامه درسی ایران) مشخصات نشر: بیرجند: نشر چهار درخت، ۱۳۹۲.

مشخصات ظاهری: ۲۹۲ ص: جدول، نمودار
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۴۲۲۷-۴-۶

وضعیت فهرست نویسی: فیا
یادداشت ص:ج: به انگلیسی: Mohsen Ayati, Mohammad AkbariHoorang.
Proceeding of national conference on curriculum changes in education...
یادداشت واژه نامه
یادداشت کتابنامه

موضوع: برنامه ریزی درسی -- ایران -- کنگرها
شماره افزوده ای: محسن، ۱۳۲۵ -- گردآورنده
شماره افزوده اکبری بورنگ، محمد، ۱۳۵۹ -- گردآورنده
شماره افزوده دانشگاه بیرجند
شناسه افزوده: انجمن مطالعات برنامه درسی ایران
رده بندی کنگره: ۱۳۹۲ ۶۱۵۵۸۵ LB2A-۶۱۵۵۸۵
رده بندی دنیوی: ۳۷۵۰۰۱
شماره کتابشناسی ملی: ۳۴۱۵۹۶۰

به کوشش: دکتر محسن آیتی، دکتر محمد اکبری بورنگ
ناشر: نشر چهار درخت
محل نشر: بیرجند
چاپ اول: ۱۳۹۲
شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
امور فنی و جلد: نشر چهار درخت
ویراستار: سببه رضایی، فاطمه ناری
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۴۲۲۷-۴-۶
قیمت: ۱۶۰۰۰۰ ریال
یا همکاری: اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان خراسان جنوبی

کلیه حقوق این اثر متعلق به دانشگاه بیرجند می باشد.

بیرجند - خیابان مطهری - مطهری ۲۲ - مقابل کتابخانه القدر - انتشارات چهار درخت
تلفن: ۰۳۶۱ - ۲۲۲۲۷۸۰ - ۰۵۶۱ - همراه ۷۱۵۵ ۵۶۱ ۰۹۱۵
4derakht@gmail.com
www.4derakht.ir

۲۷۵	طباطبائی، سیدمحمدصادق و مهرام، بهروز	بررسی اثر آموزش تلقینی بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان	۲۲۱	محمد علی؛ وش و ابیزی	عامل تغییر تسهیل گر یا تضمین کننده تغییر در نظام آموزشی؟
۲۷۹	عابدینی بلترک، میمنت؛ منصوری، سیروس و بائصافه اسماعیل	بررسی تطبیقی بازنگری برنامه های درسی در ایران، آمریکا و ژاپن	۲۲۵	حمیه؛ آهنی، محسن	تحلیل محتوای کتاب علوم سوم ابتدایی با تأکید بر ساحت های شش گانه تعلیم و تربیت
۲۸۵	عبدلخانی، علی و صفایی موحد، سعید	بررسی روند تحولات برنامه درسی کار و فناوری در آموزش و پرورش ایران	۲۲۹	ه؛ قادری، می، جمال	بررسی مشکلات نظام کنونی ارزیابی عملکرد تدریس و ارائه الگویی متناسب با آن، مطالعه موردی: کلاس های علوم دوره راهنمایی شهر سنج
۲۸۹	عصاره، علیرضا و نوائی، شیرین	مطالعه تطبیقی برنامه های درسی ملی کشورهای انگلستان، استرالیا، چین، نیوزیلند و هندوستان با جمهوری اسلامی ایران	۲۳۳	بررسی صلاحیت های مجریان برنامه درسی ملی در درس تفکر و پژوهش پایه ششم ابتدایی شهرستان شیراز	
۲۹۳	علی پور، عادل؛ موسی پور، نعمت الله و معمر حور، جمال	ارائه مدلی برای مطالعات تاریخی برنامه درسی بر اساس ویژگی های تغییر	۲۳۷	مقایسه تطبیقی کتب درسی قدیمی و جدید پایه هفتم دوره اول متوسطه و بررسی حضور خرده فرهنگ های ایرانی در کتب جدیدالتالیف این دوره	
۲۹۷	فاضلی، احمدرضا	تغییر از بیرون یا تغییر از درون؟ نقدی بر تغییرات برنامه های درسی در نظام آموزش و پرورش ایران	۲۴۱	لی، منوچهر؛ یده خاطره و زیه	بررسی نقش شاخص های مربوط به معلم در عملکرد تحصیلی ریاضی دانش آموزان سوم راهنمایی بر اساس چارچوب مطالعات تیمز (TIMSS)
۳۰۱	فخر، فرزانه	آموزش تعاملی از منظر رولان بارت	۲۴۵	برنامه درسی ملی؛ مرتضی و	ضرورت بخشی تغییر نگرش از مدرسی به معلمی جایگاه معلم پژوهنده در تغییر برنامه درسی
۳۰۵	کارشکی، حسین؛ پاکمهر، حمیده و محمدزاده قصر، اعظم	نظریه فازی و تغییر در برنامه درسی؛ کاربرد منطق فازی در تدریس	۲۴۹	درآمدی روش شناسانه برآموزه های فرا متن تربیتی با تأکید بر نظریه پسا ساختارگرایی و نقد آن	
۳۰۹	کریمی، زهره و معروفی، یحیی	شخصی سازی یادگیری و تغییر در برنامه درسی	۲۵۳	معظمه و	واحد درسی سواد حقوقی در آموزش و پرورش، بایسته ها و راهکارها
۳۱۳	کریمی، مرتضی	ترازیابی برنامه درسی؛ روش شناسی مناسب جهت تغییر برنامه درسی	۲۵۷	با و شامی،	امتناع تغییر در برنامه درسی ایران؛ واکاوی نظریه «تله بینانگنار»
۳۱۷	کلانی، سزاره و دانشمند، غلامحسین	بررسی عناصر محتوایی فصل های سنگ شناسی کتاب زمین شناسی سال سوم متوسطه، براساس مدل مریل	۲۶۱	ن؛ مصدق، ه؛ فهیمه	بررسی سیر تاریخی رویکردهای تغییر در برنامه درسی از دارالفنون تاکنون
۳۲۱	کلباسی، افسانه؛ نصراصفهانی، احمدرضا؛ میرشاه جعفری، سیدابراهیم و عابدی، احمد	ارزیابی محتوای کتب تکمیلی برنامه درسی مدارس تیزهوشان در دوره راهنمایی (متوسطه اول)	۲۶۵	؛ بهلگردی، زارع مقدم،	دره ی مرگ در آموزش و پرورش ابتدایی؛ لزوم تغییر در برنامه های درسی مدارس چندپایه و تربیت معلم آموزش و پرورش ابتدایی
۳۲۵	گویا، زهرا	تغییرات برنامه درسی ریاضی در نیم قرن اخیر	۲۶۹		
۳۳۹	مجیدی، اردوان و ایران نژاد، منصوره	رویکرد ترکیبی: طراحی و اجرای برنامه درسی با نزدیک شدن موضوعات درسی به شرایط کاربردی و واقعی؛ بر اساس تجربه عملی در مدرسه حکمت			

نظریه فازی و تغییر در برنامه درسی: کاربرد منطق فازی در تدریس

حسین کارشکی^۱؛ حمیده پاک مهر^۲ و اعظم محمدزاده قصر^۳

کلیدواژه‌ها: منطق فازی، تغییر برنامه درسی، تدریس

مقدمه

منطق فازی، نظریه‌ای است برای اقدام در شرایط عدم اطمینان؛ این نظریه قادر است، زمینه را برای استدلال، استنتاج، کنترل و تصمیم‌گیری در شرایط عدم قطعیت فراهم آورد (جعفری خالدی و میر و کیلی، ۱۳۸۹ و طاهری، ۱۳۷۸) که این عدم قطعیت، مربوط به عدم صراحت و عدم شفافیت مربوط به یک پدیده خاص می‌باشد یعنی پدیده ممکن است ذاتاً غیر صریح و وابسته به قضاوت افراد باشد (کوره یزان، ۱۳۸۲). بر واضح است که بسیاری از تصمیمات و اقدامات ما در شرایط عدم اطمینان بوده و از سویی دیگر، حالت‌های واضح غیر مبهم، بسیار نادر و کمیاب می‌باشند (هاجک^۴، ۲۰۰۶ و اسلامی، ۲۰۱۲). در این نوشتار برآنیم که نشان دهیم در موزه‌های مثل برنامه درسی، چگونه می‌توان با اتکا به منطق فازی، نشان داد که تقلیل عنصری چون تدریس، به نحوه سستی و واحد، جز نگاه تک بعدی و مبهم چیزی برای ما به ارمغان نمی‌آورد. رهیافتی که مطالعه بر مبنای آن انجام گرفته است، رهیافت فازی و روش استفاده مبتنی بر استدلال نظری است.

در منطق فازی، هر نوع بیان واقعیت، یکسره درست یا نادرست نیست. حقیقت آن‌ها چیزی بین درستی کامل و نادرستی کامل است. چیزی بین یک و صفر، یعنی مفهومی چند ارزشی، چیزی بین سیاه و سفید، یعنی داکتری است (قاسم نژاد مقدم، بقایی نیا و بافنده زنده، ۱۳۸۹). معرفت‌شناسی غالب بر علوم اجتماعی که علوم تربیتی جزئی از آن است، معرفت‌شناسی دو ارزشی (صفر و یک) و یا همان فضای ارزشی کذب و صدق ارسطویی است که زیربنای آن را می‌سازد (زارعیان و سفیری، ۱۳۹۰). به عبارتی، مسائل موجود در دنیای واقعی مسوولاً ساختار پیچیده‌ای دارند که به دلیل وجود ابهام و عدم قطعیت در تعریف و درک آن‌هاست (سعیدی و طاهری جو، ۱۳۸۹). لذا، ابهام در ماهیت علم بوده و بر خلاف برخی که معتقدند باید تقریب‌ها را دقیق‌تر کرد تا به‌تری افزایش یابد، منطق فازی معتقد است که باید به دنبال ساختن مدل‌های و اتخاذ تصمیم‌گیری‌هایی بود که ابهام را به عنوان بخشی از یک فضا و سیستم بشمار آورد (جعفری خالدی و میر و کیلی، ۱۳۸۹). لذا، این منطق برای سنجش مسایل و الگوهای کیفی کاربرد فراوان داشته و جوابگوی مسایل زیادی در حوزه‌های علوم انسانی می‌باشد. منطق فازی تاکنون در حوزه‌های حسابداری (نمازی و کریمی، ۱۳۹۰)، ورزش (ثوری و صادقی،

^۱ عضو هیئت علمی دانشگاه فردوسی مشهد (karshki@gmail.com)^۲ استادیار هیئت علمی، دانشجو دکتری تخصصی برنامه درسی، دانشگاه فردوسی مشهد (pakmehr_1388@yahoo.com)^۳ استادیار هیئت علمی، دانشجو دکتری تخصصی برنامه درسی، دانشگاه فردوسی مشهد (azammohammadzadeh@yahoo.com)

۱۳۹۲). جغرافیا و زمین شناسی (دهقانی، قاسمی و ملکیان، ۱۳۹۱)، محمدی، صادقی، خیرخواه، ۱۳۹۱، چیت سزان، دهقانی، راست منش و میرزایی، ۱۳۹۲)، کشاورزی (عباسپور گیلانده و صدقی، ۱۳۹۲)، ملک‌انظیری پور و جلالی، ۱۳۹۱، مرادپور، هاشمی و خلیلی، ۱۳۹۲)، صنعت و تکنولوژی (سعیدی و افشاری‌جو، ۱۳۸۹) و بسیاری از قلمروهای دیگر کارایی خود را به اثبات رسانیده است. لیکن، پیشینه پژوهش‌های انجام شده در این زمینه که بیشتر پژوهش‌ها در این زمینه، علوم پایه و فنی است و در مباحث علوم تربیتی جز در دو مورد (حقانی، ۱۳۸۸؛ آیت و حری نجف آبادی، ۱۳۸۹) متأسفانه کاری صورت نگرفته است.

این منطقی در موقعیت‌هایی که نمی‌توان فرمول و مدل دقیقی برای حل مسائل ارائه داد کاربرد بسیاری دارد. لذا، در حوزه‌ای مثل برنامه درسی و به خصوص در زمینه تدریس، معلم در فعالیت‌های یاددهی-یادگیری با موقعیت‌هایی مواجه می‌شود که بسیاری از تصمیم‌گیری‌های وی، در شرایط غیر مصرح و مبهم صورت می‌پذیرد. بنابراین، فعالیت‌های تدریس می‌بایست با توصیف تقریبی یا همان فازی که قابل تجزیه و تحلیل باشد معرفی شود. منطق فازی یک راهکار است که به وسیله آن می‌توان موقعیت‌های پیچیده تدریس را که یک شیوه واحد و تصمیم‌گیری صریح، غیر ممکن یا حداقل بسیار مشکل است به آسانی و با انعطاف بیشتری انجام پذیرد. با چنین نگاهی، مشکلات یادگیری هر چند مشابه، راه‌حل‌های متفاوتی را می‌طلبد. به عبارتی با بکارگیری منطق فازی، واقعیت‌های دنیای فراگیران نه به صورت حقایق صفر و یک، بلکه به صورت طیف خاکستری از توانمندی‌ها و استعداد‌های آنان دیده می‌شود. با چنین نگرشی، تدریس و ایجاد تغییرات آهسته و تدریجی، نگرشی و عملکردی در فراگیران بسیار پیچیده‌تر از آن است که بتوان یک توصیف و تعریف دقیق برای آن به دست آورد. لذا، به کارگیری چنین رهیافتی در حوزه عمل و اجرایی برنامه درسی، به جای تقلیل تدریس به شیوه‌های سنتی و واحد و اتخاذ تصمیم‌گیری در موقعیت‌های هر چند مشابه یادگیری، برای هر فعالیتی که فراگیر جهت یادگیری اقدام می‌کند، درجه‌ای از اعتبار و اهمیت قائل بوده و مواجه شدن معلم با موقعیت‌های یکسان، تصمیم‌گیری‌های متفاوتی را طلب می‌کند.

بحث و نتیجه‌گیری

منطق فازی یک روش متفاوت برای مسائلی که نیاز به کنترل دارند، فراهم می‌آورد و قادر است مسائل پیچیده در حوزه علوم تربیتی و به ویژه در زمینه تدریس را که به روش‌های معمولی حل نمی‌شوند را به سادگی حل نماید. این منطق همانند دانش فرد خیره عمل می‌نماید. به عبارتی، نظریه مجموعه‌های فازی برای فهم در شرایط عدم اطمینان است. بنا به این خصوصیات منطق فازی، منطقی مناسب برای فعالیت‌های تدریس است که اکثراً با متغیرهای کیفی سروکار دارند. البته منطق فازی، مثل منطق نسبی‌گرایی یک منطق چند ارزشی نیست؛ بلکه یک منطق بی‌نهایت ارزشی بوده و خطای تصمیم‌گیری را به حداقل ممکن می‌رساند. منطق فازی به دنبال رفع ابهام در مسائل تربیتی نیست؛ بلکه در جستجوی تحلیل مسائل و مشکلاتی در تدریس است که در

توانی ما را به وجود دارد. در واقع، منطق فازی به دنبال مدل‌سازی مسائل همراه با ابهام است که معلم همواره با این گونه مسائل ارتباط دارد. پیدایش این روش تفکر، بازتاب‌های گوناگونی در میان اندیشمندان حوزه‌های مختلف داشته است. با عنایت به یافته‌های حاصل، می‌توان گفت که رهیافت منطق فازی به عنوان تغییر در برنامه مطالعات برنامه درسی و به ویژه در حوزه تدریس جهت عمق بخشی به یادگیری، قابل تأمل بوده و با این چنین نگاهی در برنامه درسی می‌تواند ما را به درک و فهم عمیق‌تری از فعالیت‌های یاددهی-یادگیری راهنما سازد.

منبع

- آیت‌سعد و حری نجف آبادی، الهام (۱۳۸۹). ترکیب فناوری اطلاعات و منطق فازی در ارائه روشی نوین برای ارزشیابی آموزشی (مطالعه مورد تدریس ریاضیات)، فصلنامه فن آوری اطلاعات و ارتباطات در علوم تربیتی، ۱۳۹: ۱۳۶-۱۳۷.
- عفری خالیدی، وحید و میروکیلی، محبوبه سادات (۱۳۸۹). مقدمه‌ای بر منطق فازی و کاربردهای آن، روش، ۱۰۸: ۱۶۱-۱۶۰، ۴۰-۴۵.
- چیت سزان، منوچهر، دهقانی، فاطمه، راست منش و فاطمه، میرزایی، یحیی (۱۳۹۲). مکانیابی محل دفن پسماندهای جامد شهری با استفاده از فناوری اطلاعات مکانی و منطق فازی-تحلیلی سلسله مراتبی (مطالعه موردی: رامهرمز، سنجش از دور در علوم منابع طبیعی، ۴: ۳۹-۵۵).
- حقانی محمود (۱۳۸۸). کاربرد منطق فازی در ارزشیابی پیشرفت تحصیلی، فصلنامه تعلیم و تربیت، ۵۰: ۵۲-۶۸.
- دهقانی، مرتضی، قاسمی، حسین و ملکیان، آرش (۱۳۹۲). اولویت بندی مکانی عملیات کاهش سیل و کنترل فرسایش با استفاده از روش منطق فازی؛ مطالعه موردی حوزه آبخیز فورگ، مرتع و آبخیزداری، ۶۶: ۱).
- ۸۸-۷۳
- زادگان، مریم و سفیری، خدیجه (۱۳۹۰). علوم انسانی بومی بر مبنای منطق فازی، معرفت در دانشگاه اسلامی، ۱۵: ۸۳-۹۴.
- سعیدی، حاتم و افشاری‌جو، پونه (۱۳۸۹). منطق فازی به زبان ساده، کارآفرین، ۸۲: ۶۱-۶۴.
- شاهری، سید محمد (۱۳۷۸). آشنایی با نظریه مجموعه‌های فازی، مشهد: انتشارات جهاد دانشگاهی.
- ظهوری پور، سیدعلی و جلالی، علی اکبر (۱۳۹۲). بهبود کنترل مد لغزشی مدل مبنای پیوندی سیستم تعلیق فعال خودرو با استفاده از چرخش بهینه سطوح لغزش و منطق فازی، فصلنامه مکانیک هوافضا، ۹: ۲).
- ۸۷-۸۶
- عباسپور گیلانده، یوسف تو صدقی، رضا (۱۳۹۲). پیش بینی نیروی مقاوم کششی و انرژی مورد نیاز عملیات زیرساختی با استفاده از رویکرد منطق فازی، ماشین‌های کشاورزی، ۳: ۱۰۴-۱۱۳.

قاسم نژاد مقدم، نیما، بقایی نیا، فاطمه و یافنده زنده، علیرضا (۱۳۸۹). منطق فازی به زبانی ساده، ماهنامه گستر کیفیت، ۳۴: ۴۳-۵۱.

کوره یزان، امین (۱۳۸۴). اصول تئوری مجموعه‌های فازی، تهران: انتشارات جهاد دانشگاهی واحد صنعتی تبریز کبیر.

محمدی، اشکان، صادقی، حامد و خیرخواه، مسعود (۱۳۹۲). برنامه ریزی برای اسکان موقت در هنگام بحران زلزله با استفاده از منطق فازی و فرایند تحلیل سلسله مراتبی؛ مورد مطالعاتی غرب تهران، گزارش بررسی، ۷۲ (۷۳): ۳۰-۳۹.

مرادیور، محمدعلی، هاشمی، سید حجت و خلیلی، خلیل (۱۳۹۲). بکارگیری منطق فازی جهت پیش‌بینی هندسه جوش در جوشکاری زیرپودی، مکانیک سازه‌ها و شماره ها، ۳ (۱): ۱-۱۳.

نمازی، محمد، کریمی، محسن (۱۳۹۰). بررسی کاربردهای منطق فازی در حسابداری، چشم انداز مدیریت مالی و حسابداری، ۱: ۹-۳۶.

نوری، محمدحسین و صادقی، حیدر (۱۳۹۱). طراحی نرم افزار استعدادیابی بر پایه منطق فازی در رشته بسکتبال مطالعات طب ورزشی، ۱۳: ۲۷-۳۸.

Eslami, F. (2012). AN ALGEBRAIC STRUCTURE FOR INTUITIONISTIC FUZZY LOGIC, Iranian Journal of Fuzzy Systems, 9(6), 31-41.

Hajek, P. (2006). What is mathematical fuzzy logic? Fuzzy Sets and Systems, 157, 597-603.

شخصی سازی یادگیری و تغییر در برنامه درسی

زهرة گرمی^۱ و یحیی معروفی^۲

کلید واژه‌ها: شخصی سازی یادگیری، تغییر برنامه درسی، سبک یادگیری

مقدمه

یادگیری شخصی سازی شده به عنوان یک رویکرد نو، ارائه شده تا به شکل گسترده‌ای مدارس قرن ۲۱ را بازسازی نماید و به عنوان روشی برای ارتقاء فعالیت‌های پداگوژیکی معلمان مورد استفاده قرار گیرد (مکری^۳، ۲۰۱۰). بر اساس کیف^۴ (۲۰۰۷) برای هر دانش آموز در مدرسه، برنامه ویژه‌ای طراحی می‌شود. یادگیری شخصی سازی شده به دانش آموزان اجازه می‌دهد تا در فعالیت‌های مورد علاقه‌شان درگیر شوند و یادگیری را با بسته دنبال نمایند. هرگزویز^۵ (۲۰۰۶) بیان می‌کند که فعالیت‌های کنونی باید تغییر کنند تا به مدارس اجازه دهد یادگیری شخصی سازی شده را مورد حمایت قرار دهند و در این میان، تغییر برنامه درسی در رأس قرار دارد. منظور از برنامه درسی مدارس باید به دانش آموزان اجازه دهد تا مالکیت داشته باشند و در علائق فردی درگیر شوند به منظور دستیابی به شخصی سازی یادگیری، نیاز است سبک‌های یادگیری^۶ دانش آموزان شناسایی شوند (مکری، ۲۰۱۰). افراد با استفاده از سبک‌های مناسب از توانایی‌هایشان استفاده می‌کنند تا یاد بگیرند. افراد با آراک و کسب دانش با یکدیگر متفاوتند و به صورت متفاوت به تفکر و عمل می‌پردازند (کلب^۷، ۲۰۰۴). سیف (۱۳۸۸) بیان می‌کند که «سبک یادگیری به عنوان روشی است که یادگیرنده در یادگیری خود، آن را به روش‌های دیگر ترجیح می‌دهد». نتیجه پژوهش یازیکی و یازیکی (۲۰۱۱) نشان داد که بین سبک یادگیری و عملکرد تحصیلی دانش‌جویان ارتباط وجود دارد. با شناخت سبک‌های یادگیری دانش آموزان، می‌توان در زمینه آموزش و یادگیری به آن‌ها کمک کرد (عبادی، ۱۳۸۴). شخصی سازی یادگیری نیازمند توجه به سبک‌های یادگیری مختلف و اجرای آن هم منوط به طراحی برنامه درسی متناسب با آن سبک‌هاست. بنابراین، این مقاله برصد است در خصوص شخصی سازی از طریق سبک‌های یادگیری در برنامه درسی به این سؤال پاسخ دهد که چگونه می‌توان برنامه درسی را با هدف شخصی سازی یادگیری اجرا کرد؟

^۱ هیئته مسئول، دانشجوی دکتری برنامه ریزی درسی و مدرس دانشگاه فرهنگیان (Karami_z@yahoo.com)
^۲ دانشیار دانشگاه بوعلی سینا همدان (y.maroofi2007@gmile)

- 3-McRae
- 4-Keefe
- 5-Hargreaves
- 6-learning styles
- 7-Kolb